

M-29/2011. Álit 4. ágúst 2011.

Álit kæruneftndar lausafjár- og þjónustukaupa

Hinn 4. ágúst gaf kæruneftnd lausafjár- og þjónustukaupa svohljóðandi álit í málinu M-29/2011.

I

Álitaefni og kröfugerð

Hinn 15. mars sl. bað X, hér eftir nefndur álitsbeiðandi, um álit kæruneftndar lausafjár- og þjónustukaupa vegna bifreiðaviðskipta sinna við Y, hér eftir nefndur seljandi. Álitsbeiðandi segir úrbætur seljanda vegna galla ekki hafa tekist og fer fram á að seljandi endurgreiði sér útlagðan kostnað við að láta lagfæra bifreið sína.

II

Málsmeðferð kæruneftndarinnar

Með bréfi, dags. þann 23. mars sl., var seljanda gefinn kostur á andsvörum við álitsbeiðninni og var frestur til að skila þeim veittur til 7. apríl 2011. Andsvör seljanda bárust kæruneftndinni 7. apríl. Hinn 4. júlí 2011 fékk álitsbeiðandi andsvörin send til upplýsinga og bent á heimild hans til að gera athugasemdir. Álitsbeiðandi nýtti sér þá heimild og skilaði athugasemdum sem bárust nefndinni 18. júlí sl.

III

Málavextir og rökstuðningur álitsbeiðanda

Lýsing álitsbeiðanda á málavöxtum og rök hans hljóða svo:

„Málavextir eru þeir að árið 2008 var bifreiðin mín Isuzu Trooper, xx-000, árgerð 2000 innkölluð af framleiðanda. Skipti dreifingaraðili, Y um spíssa í bifreiðinni eftir tilmæli framleiðanda, enda gallaðir.

Í byrjun febrúar 2011 fóru gangtruflanir að gera vart við sig og fór ég með bifreiðina í bilanagreiningu til Y. Í ljós kom þá að tveir spíssar eru enn bilaðir og þarfnast endurnýjunar. Þann 22. febrúar fer ég með bílinn í viðgerð til A sem kostuðu alls kr. 207.336 vegna skiptinga á spíssum 2 og 3.

Ágreiningsefnið í málinu er hvort Y ber ábyrgð vegna galla á þeim hlutum sem skipt var út í bifreiðinni á árinu 2008, sbr. ákvæði laga nr. 48/2003 um neytendakaup. Þess ber að geta að Y telur sig ekki bera þá skyldu að lagfæra umrædda spíssa.

Mikilvægt er að geta þess að sé söluhlutur gallaður í skilningi laga nr. 48/2003, eins og Y hefur þegar fallist á með innköllun og skiptingu á spíssum árið 2008, hefst nýr tilkynningarfrestur samkvæmt 27. gr. laganna enda er um nýja afhendingu að ræða í skilningi þeirra laga. Sé óumdeilt og viðurkennt að Y hafi árið 2008 skipt um spíssa sökum framleiðslugalla og að nýr tilkynningarfrestur hafi byrjað að líða, þá er einungis til úrlausnar það ágreiningsefni hvort sá tilkynningarfrestur sem kveðið er um í 27. gr. hafi verið útrunninn þegar tilkynnt var um gallann.

Eflaust er Y ljóst og þeim er þekkja vel til bifreiða að spíssar í vél bifreiðar eiga að endast mun lengur en gerst hefur í mínu tilfelli enda bifreiðin lítið ekin á þessu tímabili. Ég geri því þá kröfu að Y verði gert að endurgreiða mér útlagðan kostnað vegna gallans samkvæmt meðfylgjandi reikningi frá A kr. 207.336 sem og kostnað vegna bilanagreiningar hjá Y sem var kr. 12.000.“

IV

Andsvör seljanda

Andsvör seljanda við kröfum álitsbeiðanda voru þessi:

„Fyrir hönd Y vil ég koma eftirfarandi á framfæri:

1. Umrædd bifreið, xx-000, er af gerðinni Isuzu Trooper og nýskráð 14. janúar árið 2000. Samkvæmt kílómetrastöðu skráðri á reikningi frá A var bifreiðin ekin 182.668 km þegar umrædd viðgerð átti sér stað.
2. Þann 27.10.2008 var skipt um spíssa í bifreiðinni á verkstæði okkar að ósk framleiðanda en þá var bifreiðin ekin 158.612 km. Samkvæmt lögum um neytendakaup og einnig þjónustukaupaæðgunum hefur neytandi tvö ár til að leggja fram kvörtun frá þeim degi er hann veitti söluhlut viðtöku og getur ekki borið galla fyrir sig síðar.
3. Búið er að aka bifreiðina rúma 24.000 km síðan þessi skipti áttu sér stað fyrir rúmum tveimur árum. Samkvæmt ökutækjaskrá var bifreiðin tekin af númerum og þau innlögð frá 2. október 2009 til 29.03.2010 og bifreiðin því ekki í notkun á þeim tíma.

Samantekt:

Samkvæmt ofangreindu hafnar Y öllum endurgreiðslukröfum X vegna spíssaviðgerðar á xx-000 þar sem kvörtunin kemur of seint fram. Engin gögn varðandi umhirðu eða notkun bifreiðarinnar eru fyrirleggjandi og ekki kemur fram í gögnum málsins hver bilun spíssanna var, þ.e. hvort um var að ræða olíublöndun eða bilun í rafbúnaði þeirra. Bifreiðin er orðin 11 ára gömul og ekin rúmlega 180.000 km eins og áður segir ásamt því að hafa staðið ónotuð mánuðum saman. Ástæður bilunarinnar núna geta verið margvíslegar.“

V

Athugasemdir álitsbeiðanda við andsvörum seljanda

Álitsbeiðandi hafði uppi eftirfarandi athugasemdir vegna andvara seljanda:

„Í bréfi Y kemur fram að í lögum um neytendakaup hafi neytandi einungis tvö ár til að leggja fram kvörtun vegna galla frá þeim tíma er hann veitti söluhlut viðtöku og getur ekki borið fyrir sig galla síðar. Rétt er að geta þess að ný afhending í skilningi 2. mgr. 27. gr. nkpl átti sér stað þegar Y skipti um spíssa í bifreiðinni þann 27. október 2008. Þá kemur einnig fram í sömu grein laganna að ef söluhlut, eða hlutum hans, sé ætlaður verulega lengri endingartími en almennt gerist um söluhluti er frestur til að bera fyrir sig galla fimm ár frá því að hlutum er veitt viðtaka. Þannig að umkvörtunartími neytanda getur verið allt að fimm ár ef söluhlutur er þess eðlis að honum sé ætlaður verulega lengri endingartími.“

Lög um þjónustukaup koma þessu máli ekkert við enda var ekki verið að kaupa þjónustu af Y.

Spíssar í bifreiðavélum eru hlutir sem ætlaður er langur endingartími og bendi ég á að viðgerð Y vegna umrædds galla hefur einungis dugað í rétt rúmlega tvö ár. Við þetta verður ekki unað og ljóst að viðgerð sú er Y framkvæmdi á bifreiðinni var ekki fullnægjandi og leysti ekki úr þeim annmarka er framleiðandi taldi vera á spíssum bifreiðarinnar. Sú skylda hvílir því enn á Y að bæta úr galla er óumdeilanlega var til staðar samkvæmt innköllun framleiðanda.

Í bréfi Y kemur fram að kröfum mínum sé hafnað með vísan til þess að þær séu komnar of seint fram. Þessu hafna ég enda hef ég fært rök fyrir því að svo sé ekki, sbr. framangreint.

Þá segir í bréfi Y að engin gögn liggja fyrir um umhirðu bifreiðarinnar, notkun, eða hvers eðlis bilunin var. Í lögum um neytendakaup eru einungis lagðar þær kvaðir á neytanda að hann sýni fram á galla á vöru sex mánuðum eftir viðtöku söluhlutar. Umhirða bifreiðarinnar á ekki að skipta máli hvað þennan ágreining varðar. En til upplýsinga þá hefur bifreiðin verið notuð eins og aðrar bifreiðar, þ.e. ekið um götur landsins og viðhald verið með eðlilegum hætti. Jafnvel þó að bifreiðin hafi ekki komið í viðhaldsskoðun hjá Y á tímabilinu 27. október 2008 til 22. febrúar 2010 hefur slíkt ekki þau áhrif að Y sé laust undan ábyrgð sinni á einstaka hlutum bifreiðarinnar. Einnig hefur það ekki áhrif í málinu að bifreiðin hafi verið án númera í nokkra mánuði, enda var bifreiðin reglulega gangsett annan eða þriðja

hvern dag og hreyfð. Þá var ástæða þess að bifreiðin var tekin af númerum á þessum tíma að ég ætlaði ekki að nota hana og þetta því gert í þeim tilgangi að spara fé.“

VI

Niðurstaða kærunefndarinnar

Kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa telur að ágreiningur álitsbeiðanda og seljanda falli undir valdsvið nefndarinnar, sbr. III. kafla laga nr. 87/2006 um breytingu á lögum um lausafjárkaup, lögum um þjónustukaup og lögum um neytendakaup og 1. mgr. 7. gr. reglugerðar nr. 766/2006 um kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa. Ágreiningur aðila fellur undir lög nr. 48/2003 um neytendakaup (nkpl), sbr. 1. gr. laganna.

Í 15. gr. laga um neytendakaup er fjallað um hvaða eiginleika söluhlutur þarf að hafa. Í b-lið 2. mgr. segir að söluhluturinn skuli „hafa þá eiginleika til að bera sem neytandinn mátti vænta við kaup á slíkum söluhlut að því er varðar endingu og annað“. Í a-lið 1. mgr. 16. gr. sömu laga segir að söluhlutur teljist gallaður ef hann er ekki í samræmi við þær kröfur sem fram koma í 15. gr. Söluhlutur telst þó ekki gallaður nema gallinn sé „hvorki sök neytanda né stafar af aðstæðum sem hann varða“ eins og segir í 1. mgr. 26. gr. laganna.

6. kafli neytendakaupalaga fjallar um þau úrræði sem neytandi hefur ef söluhlutur reynist gallaður. Gefur þar að líta í ákvæðum 29. og 30. gr. rétt neytanda til úrbóta eða nýrrar afhendingar á söluhlut ef galli er til staðar. Jafnframt er það réttur seljanda að bæta úr galla eða afhenda nýjan söluhlut þótt neytandi krefjist þess ekki sérstaklega, sbr. 3. mgr. 29. gr. nkpl. Kærunefndin lítur svo á að skipti seljanda á spíssunum haustið 2008, eftir tilmæli framleiðanda, falli undir ákvæði 29. – 30. gr. laganna, en í því samhengi verður einnig að líta til heimildar aðila kaupsamnings um að semja um enn ríkari vernd neytanda en löggin gera ráð fyrir, sbr. 3. gr. nkpl.

Í 27. gr. nkpl kemur fram að neytandi þarf að tilkynna um galla innan tiltekinna tímamarka til að geta beitt þeim úrræðum sem löggin tiltaka. Segir svo í 2. mgr. 27. gr.:

Ef neytandi leggur ekki fram kvörtun innan tveggja ára frá þeim degi er hann veitti söluhlut viðtöku getur hann ekki borið gallann fyrir sig síðar. Ef söluhlut, eða hlutum hans, er ætlaður verulega lengri endingartími en almennt gerist um söluhluti er frestur til að bera fyrir sig galla fimm ár frá því að hlutnum var veitt viðtaka. Þetta gildir ekki ef seljandi hefur í ábyrgðaryfirlýsingu eða öðrum samningi tekið á sig ábyrgð vegna galla í lengri tíma. Frestir skv. 1. og 2. másl. eiga ekki við ef um er að ræða galla skv. g-lið 2. mgr. 15. gr.

Í álitsbeiðni er því haldið fram að nýr kvörtunarfrestur skv. 2. mgr. 27. gr. byrji að líða þegar úrbætur eða ný afhending vegna galla hefur átt sér stað. Kærunefndin telur að fallast megi á það að vissu marki, enda fordæmi fyrir slíkri túlkun í eldri úrskurðum nefndarinnar ef ljóst þykir að úrbótum á þeim göllum hafi verið ábótavant á sínum tíma eða til þeirra notaðir varahlutir sem haldnir eru galla. Hins vegar verður ætíð að vega og meta marga mikilvæga þætti þegar ákvarðað er hvort tiltekinn söluhlutur, eða hlutir hans, falli undir tveggja eða fimm ára kvörtunaregluna. Þannig getur verð, markaðssetning, hönnun og ytri aðstæður svo eitthvað sé nefnt, haft áhrif á niðurstöðu þess mats.

Ljóst er að tveir spíssar í bifreið álitsbeiðanda biluðu rúmum tveimur árum eftir spíssaskiptin haustið 2008. Á þessu tímabili hafði bifreiðinni verið ekið rúma 24 þúsund kílómetra auk þess að vera án númera um tæplega 6 mánaða skeið. Þá byggir seljandi á því í andmælabréfi sínu að engin sérstök bilanagreining hafi fylgt álitsbeiðninni og þar af leiðandi óljóst hvers eðlis bilunin í spíssunum var. Segir seljandi að ástæður bilunarinnar geti verið margvíslegar og hafnar því að galla sé um að kenna. Kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa fellst ekki á þau orð álitsbeiðanda, sem fram koma í athugasemdum hans við andmælum seljanda, að umhirða bifreiðarinnar en þó einkum eðli bilunarinnar skipti ekki máli hvað ágreining málsaðila varðar. Þvert á móti telur kærunefndin að ætíð verði að meta galla í víðu

samhengi þar sem litið er til margra atriða, enda telst söluhlutur ekki gallaður ef gallinn telst sök neytanda eða stafar af aðstæðum sem hann varðar sbr. 1. mgr. 26. gr. nkpl. Þó kærunefndin telji ekki að bilun í spíssum bifreiðar álitsbeiðanda sé sök álitsbeiðanda né stafi af aðstæðum sem hann varðar, er það mat nefndarinnar að of óljóst sé hvort úrbótum seljanda haustið 2008 hafi verið ábótavant eða til þeirra notaðir varahlutir sem haldnir voru galla. Ekki liggja fyrir nægileg gögn um eðli bilunarinnar til að hægt sé að draga aðra ályktun. Kærunefndin telur því að þegar af þeirri ástæði beri að hafna kröfum álitsbeiðanda í málinu og bendir á að svo lengi sem ekki sé ljóst að fyrri úrbótum eða nýrri afhending hafi verið ábótavant, verði ekki litið svo á að nýr kvörtunarfrestur hefjist. Til þess að það gerist þarf að vera skýrt orsakasamband á milli fyrri úrbóta og hinnar nýju bilunar, sem kærunefndin telur ekki ljóst í þessu máli.

VII

Álitsorð

Kröfum álitsbeiðanda, X, er hafnað.

Áslaug Árnadóttir
formaður

Ólafur Reynir Guðmundsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir